

Til kommunerne

Brev fra Sundhedsstyrelsen vedr. COVID-19 og kommunernes rolle

27. februar 2020

I det følgende beskrives situationen og kommuneres ansvar som en del af det danske sundhedsberedskab ved eventuel udbredelse af sygdommen i Danmark.

Sagsnr. 04-0101-24
Reference ANBL
T 72 22 74 00
E eub@sst.dk

Baggrund for COVID-19

COVID-19 er en ny sygdom hos mennesker, der blev påvist første gang i den kinesiske millionby Wuhan i december 2019 på baggrund af ophobning af tilfælde med svær lungebetændelse. Primo januar 2020 blev det påvist, at sygdomstilfældene skyldtes en coronavirus, som ikke tidligere var set hos mennesker.

Udbruddet spreder sig ved person-til-person smitte. Smitte sker hovedsageligt ved direkte dråbespredning fra nys eller host eller ved indirekte kontakt (sekret fra hænder).

Udbruddet har siden januar 2020 udviklet sig hurtigt og er drevet af omfattende person-til-person smitte. Da det er et nyt virus, formodes verdensbefolkningen, at være modtagelig for smitte, hvilket øger potentialet for spredning over landegrænser og kontinenter (pandemisk potentiale).

I takt med at der ses lokal smittespredning i flere lande, herunder i Europa, er det blevet relevant at forberede sig på en situation med vedvarende person-til-person smitte. Dette medfører, at sundhedsvæsenet skal kunne omstilles og udvide sin pleje- og behandlingskapacitet i henhold til eksisterende beredskabsplaner.

Det første tilfælde af COVID-19 i Danmark er konstateret torsdag den 27. februar. Det drejer sig om en borger hjemvendt fra Norditalien som udviklede symptomer dagen før hjemkomst til Danmark. Vurderingen er fortsat, at risikoen for større smittespredning i Danmark er lille, men sundhedsvæsenet skal være klar, hvis det sker.

De kommunale beredskabsplaner

Alle kommuner har ifølge sundhedsloven og bekendtgørelse om planlægning af sundhedsberedskabet (BEK nr. 971 af 28/06/2016) pligt til at have en sundhedsberedskabsplan, som sikrer, at kommunen kan udvide og omstille sin plejekapacitet

ved større hændelser, større udbrud af smitsom sygdom mv. Planen skal kunne aktiviseres til enhver tid og skal være koordineret med regionens plan og de omkringliggende kommuners.

Kommunale sundhedsberedskabsopgaver

Kommunen har til opgave, at yde fornøden støtte og hjælp til de borgere, der måtte være ramt af, ligesom fortsat drift af kritiske funktioner skal sikres. De konkrete opgaver for kommunens sundhedspersonale er blandt andet at:

- Varetage pleje og omsorg for syge, som vurderes at kunne opholde sig i eget hjem.
- Varetage pleje og omsorg for ekstraordinært udskrevne patienter fra sygehuse
- Medvirke til at mindske indlæggelsesbehov i sygehusvæsenet for andre sygdomme
- Deltage i (masse)vaccination af dele af befolkningen
- Deltage i omsorg for personer anbragt i karantæne
- Iværksætte social assistance og krisestøtte
- Bidrage ved eventuel oprettelse af Evakuerings- og Pårørendecenter

Kommunerne skal have planlagt for tilstrækkeligt lagerhold af medicinsk udstyr, herunder værnemidler og planer for indkøb af supplerende udstyr ved behov. Lægemiddelstyrelsen er aktuelt i gang med at indhente oplysninger om lagerhold af værnemidler i samtlige kommuner.

Kommunens opgaver og krav til planlægning er nærmere beskrevet i Sundhedsstyrelsens [Vejledning om planlægning af sundhedsberedskab](#).

Særligt omkring bistand fra kommunerne i tilfælde af karantæne og isolationsbehandling i hjemmet

Karantæne

Karantæne kan iværksættes overfor raske nære kontakter til patienter med bekræftet COVID-19. Karantænenes konkrete form aftales ud fra en individuel risikovurdering. Med karantæne frarådes udgang fra afgrænset lokalitet såsom eget hjem, afgrænset matrikel, afgrænset boligenhed m.v. Ofte anvendes hjemmekarantæne såfremt de konkrete forhold i og omkring bopælen tillader dette, og det vurderes, at den pågældende person vil være let tilgængelig for aktiv overvågning. Det er Styrelsen for Patientsikkerhed der iværksætter karantæne, herefter er det den pågældende bopælsregion der har den løbende kontakt med den karantænesatte borger. Styrelsen for Patientsikkerhed informerer den/de karantænesatte om at kontakte bopælskommunen ved behov for assistance til praktiske forhold.

Isolationsbehandling i hjemmet

Med Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer af den 25 februar 2020 vil der være mulighed for at patienter med bekræftet COVID-19 samt patienter under udredning

for COVID-19 bliver observeret i hjemmet under isolation. Forudsætning er, at det drejer sig om patienter med milde forløb uden behov for sygehusbehandling.

Det er den pågældende infektionsmedicinske afdeling der iværksætter isolationsbehandling i hjemmet og som har den løbende kontakt med patienten. Personalet ved infektionsmedicinsk afdeling informerer den/de karantænesatte om at kontakte bopælskommunen ved behov for assistance til praktiske forhold.

Nedenfor redegøres for, hvilken bistand kommunerne vil kunne yde den/de borgere der er omfattet af såvel karantæne som isolationsbehandling i hjemmet. Det skal her bemærkes, at der vil være tale om borgere uden et egentligt behandlingsbehov og at kommunens opgave således kun er af praktisk karakter.

I henhold til Serviceloven §83 har kommunalbestyrelsen pligt til at sikre, at personer, der midlertidigt eller varigt har behov for personlig hjælp og pleje og praktisk hjælp og støtte til nødvendige opgaver i hjemmet og madservice, kan få tilbud om hjælp til disse funktioner. Hvorvidt et familiemedlem er berettiget til hjælp, vil derfor bero på en konkret og individuel vurdering.

I henhold til serviceloven § 84 kan kommunen tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje. Kommunalbestyrelsen kan derfor tilbyde et midlertidigt ophold til en pårørende til en COVID-19 patient/mistanke for COVID-19, hvis kommunen på baggrund af en konkret og individuel vurdering vurderer, at den pårørende har et særligt behov for omsorg og pleje.

I det tilfælde at en familie får karantæne på grund af ny coronavirus/COVID-19, vil en del af de behov, der opstår være af midlertidig og praktisk karakter. Der kan dog være tilfælde, hvor kommunen skal overveje, om der skal gives hjælp efter servicelovens regler for børn, unge og forældre. Hvis der i forbindelse med en karantæne opstår et særligt behov for støtte hos et barn eller en ung, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3. I ganske særlige situationer kan det fx være aktuelt at anbringe barnet uden for hjemmet i karantænenes tidsrum. Kommunen kan således efter § 52, stk. 2 iværksætte foreløbig eller akut støtte. Det bemærkes, at det efter § 78 er muligt at placere barnet i privat familiepleje i op til 3 måneder uden at indhente tilladelse fra kommunen.

Kommunen skal give en forebyggende indsats efter servicelovens § 11, når det vurderes, at en forebyggende indsats kan imødekomme barnets eller den unges behov. Det kan eksempelvis være, at der i forbindelse med karantæne i hjemmet opstår problemer i familien, som kan imødekommes med fx et familieorienteret rådgivningstilbud eller anden forebyggende indsats.

Det skal dog bemærkes, at servicelovens muligheder for støtte og hjælp altid vil bero på en samlet kommunal vurdering af behovet for støtte i den konkrete sag. I den sammenhæng skal det supplerende oplyses, at det kun er bestemte diagnoser

eller lignende, der giver mulighed for at yde særlig støtte efter de omtalte bestemmelser. Mulighederne for støtte efter disse bestemmelser er dermed de samme uanset årsagen til, at der opstår et behov for støtte (fx karantæne på grund af andre former for epidemier).

Yderligere information om COVID-19

På Sundhedsstyrelsens hjemmeside kan kommunerne orientere sig og finde generel information og [svar](#) på ofte stillede spørgsmål om COVID-19.

Kommunerne kan også orientere sig hos Statens Serum Institut [her](#)

Sundhedsstyrelsens retningslinjer til for sundhedspersonalers håndtering af COVID-19, som er baseret på tilgængelig information pr. 24. februar 2020 findes [her](#).

Desuden kan situationen følges på European [Centre for Disease Prevention and Controls \(ECDCs\)](#) hjemmeside, som løbende opdateres med nyeste information: